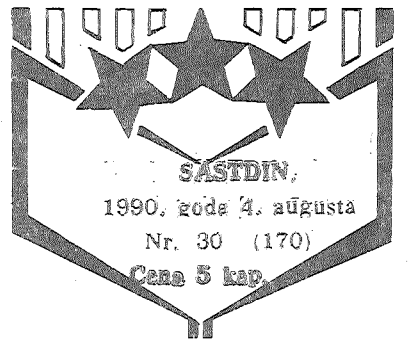

JAUNAIS CEĻS

Agrofirmas „Sorkonais Oktobris” laikrosts

Visi darbi prasās padarāmi

Jūlijs, sevišķi tā otrā daļa, bija laiks, kad satikās visi lauku darbi — lopbarības sagāde, labības plauja, kaltēkļu un slimību apkarošana kultūraugos, augšnes gatavošana ziemāju sējai un citi.

tranšeja masas, kur par konservantu izmantoja sāli.

Vēršas plašumā augšnes gatavošana ziemāju sējai. Nākamā gada ražai i ražošanas iecirkņi uzarti 74 hektāri (22 procenti), otrajā — 153 hektāri (42 procenti).

Sausā siena šķūnos līdz 1. augustam sagādātas 1207 tonnas, kopīgais saimniecības plāns šajā rādītājā izpildīts 52 procentu apmērā. Labāk veicies otrajam ražošanas iecirknim, kur šķūnos ir 630 tonnas siena, kas sastāda 55 procentus no plāna. Tikš izmantotas visas iespējas, lai šī lopbarības veida krājumu papildinātu. Toties skābsiena, kura ir 9436 tonnas ražošanas uzdevums pat pārsniegts. Tas atbilst laika apstākļiem, kad lietainie brīži mijās ar saulainajiem.

Rapša laukus saimniecība, novāca skābarībai, tādās ir 818 tonnas, bez tam sagatavotas arī 532 tonnas zāļu skābarības. Daļa skābsiena ziemošanai iekonservēta ar bioloģisko ieraugu, skābarības — ar benzoskābi. Ielikta viena

Kopā saimniecībā līdz 1. augustam novākti 596 hektāri labības, iekultas 2269 tonnas. Var izrēķināt, ka vidējā ražība šogad ir 38,1 centners no hektāra.

Šogad nākas strādāt sarežģītos apstākļos — lietainā laikā un arī saveldrējušos laukos, mehanizatori cenšas, lai būtu iespējami mazāki zudumi. Tas viss zināmā mērā bremzē tempus. Pērnā gada šo laiku bija novākti 1079 hektāri graudaugu, iekultas 4254 tonnas.

Dienas iekūlumu rekords — 460 tonnas — pagādām bijis 26. jūlijā.

Strādā visi 17 kombaindarbam uz spaiļes izmanto katru piedienīgu brīdi. Līdz šim uz klētīm sūtīti tikai mieži un kvieši.

Kombainieriem pa pēdām seko salmu vācēji. At-

brīvoti ap 36 procentiem no nokultajām platībām. Lopbarībai sagatavotas 2000 tonnas šīs rupjās lopbarības.

Lai kartupelus pasargātu no lakstu puves un citām slimībām, to stādījumi (40 hektāri) divas reizes apmiglotti. Šis darbs nav bijis veltīgs — novērsti ievērojami iespējamie zudumi.

Par nākamā gada ražām domā arī tie mehanizatori, kuriem uzticēta organikas izvešana un iestrāde. Viņu kontā — 26000 tonnas šī veida mēslojuma.

Dienas un nedēļas uzdevumu sekmīga izpilde un darbs augstā kvalitātē tiek atalgoti ar iknedēļas prēmijām. To apmēri ir no 20 līdz 50 rubļiem. Strādājošos uz lauka apgādā ar siltām pusdienām, organizēta degvielu piegāde, sīku kļūmju un lūzumu novēršana agregātiem.

KO PAVEIKUSI
LIDZ 1. AUGUSTAM
KOMBAINIERI...
(no sezonas sākuma
iekults tonnu)

J. Ozoliņš	225.035
A. Babris	178.245
V. Givoina	230.520
G. Kuprenovs	47.405
S. Anuškovs	112.580
V. Kosmačs	88.975
P. Leonovs	129.060
K. Anuškovs	114.140
I. Vibornais	81.340
V. Abajevs	96.230
V. Agafonovs	144.055
V. Podskočevs	189.055
A. Gvozdevs	32.725
V. Bahanovs	50.275
I. Pāstars	69.065
A. Tolstopjatovs	22.770
A. Vasilkovs	44.445

...UN GRAUDU VEDEJI

S. Stepanovs	316.730
J. Valters	307.870
A. Tumašovs	147.090
V. Vjakse	325.060
P. Pauniņš	119.970
A. Kirillovs	72.330
P. Pauniņš	248.170
J. Leonovs	73.940
N. Ivanovs	85.090
R. Pileģis	128.450
E. Jonāns	30.120

- Sodien iepazīstinām ar latviešu gadskārtu svētkiem — Māras dienu.
- Turpinām stāstīt par notikumiem Daugavpils cietoksnī.
- Uzmanību — jaunums: 3. lappusē pēc lasītāju ierosinājuma savu dzīvi uzsāk «Lobreit Latgolāi». Lai tam tāis, gaišs un saulains ceļš!
- Droši vien tikai retais zina par kādu notikumu ar Aglonas Dievmātes gleznu otrā pasaules kara beigās.
- Beidzam iepazīstināšanu ar horoskopu.
- Vēl pakavēsimies pie senātes lieciniekiem — pilskalniem.

Preiļu un vairāku kaimiņu rajonu Tautas deputātu padomes nolēmus katolu lielos svētkus — Dievmātes Debesīs uzņemšanas dienu — 15. augustu — pasludināt par brīvdienu, atstrādājot 11. augustā. Kā pērn, kā daudzo citos iepriekšējos gados, arī šogad uz Aglonu dosies tūkstoši cilvēku, simti svēteļotāju.

Sodien 4. lappusē Preiļu dekāns A. Budže stāsta par notikumu ar Aglonas Dievmātes svētglesznu otrā pasaules kara beigās.

Mūžs — ar celtni

Nav vēl trīs gadi, kopš Jānis Proms (attēlā) vada agrofirmas pamatīgāko 12,5-tonnīgo autoceltni «Ivanovec», bet viņa darba pieredze skaitāma jau kopš 1961. gada, kad šajā profesijā beidzis profesionāli tehnisko vidusskolu Ogrē.

Pavisam nesen atgriezies no ceļojuma uz Murmansku, kur izdevies apskatīt tādus objektus, ko vēl nesen PSRS uzskatīja par slepeniem — somu būvētu pazemes elektrostaciju, atomzemūdenes un ledlauzus. Viņš ir viens no agrofirmas ceļotāju «kodola», kas piedāvātu ceļojumi garām cenšas nepalaidēt.

Nepatīkami, ka pēc atgriešanās tās pārsteigums — atvaļinājuma laikā jāremontē savs celtnis. Ko kāds «kolēģis» paguvus «aizņemt» un sabojāt. Vaininieks kā akā iekritis, bet jālabo ar steigu. Jo bez kavēšanās jāturpina cietais rūpnīcas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu izbūve. Ja darbi netiks laikā pabeigti, draud rūpnīcas ražošanu slēgt. Vasaras laikā būvējams daudzviet. Un vai tad «viens no labākajiem, ja ne pats labākais» (celtnieku priekšnieka Petrova raksturojums) var palikt malā?

V. Viļuma teksts.

Riebiņu pils nākotne

Izstāžu zāle, telpas laulību ceremonijām, muzejs — tas un vēl daudz kas cits iecerēts Riebiņu pilī pēc ēkas rekonstrukcijas, kas sāksies nākošajā gadā. Pirmdienas pēcpusdienā

Latgales komunistu avīze

Tuvākajās dienās paredzama PSKP platformas komunistu avīzes «Latgales Vēstnesis» (otrs nosaukuma variants — «Latgales Vārds») pirmā numura iznākšana latviešu un krievu valodā. Laikraksta redakcija atrodas Rēzeknē.

bet tā izplatīšana tiks organizēta praktiski visos Latgales rajonos. Interesentiem iecerēts nodrošināt visplašākas publicēšanas iespējas, taču, kā zināms, «kas maksā (LKP CK), tas pasūtā mūziku».

V. V.

No trešdienas līdz trešdienai

Vēlētāju ievēribai

5. AUGUSTA PULKSTEN 12.00 PREIĻU RAJONA IZPILDKOMITEJAS SEZU ZĀLE AR SAVIEM VELETĀJIEM TIKSIES LATVIJAS REPUBLIKAS TAUTAS DEPUTĀTE VALENTĪNA ZEILE.

Slēta rūpnīca, ka visur, leradūšies topošie specialitēti, tagad praktiski, ATTELA: mācāms lepakot sviestu. J. Silheka foto

Tēvs Aleksejs — pareizticīgo baznīcas galva

Zagorskas klosterī, kas atrodas 70 km no Maskavas, par Maskavas un visas krievu pareizticīgās Baznīcas patriarhu ievēlēja Leningradas un Novgorodas metropolītu Aleksiju. Viņš pēc tautības igauņu, 61 gadu vecs. Baznīcas reformu piekritējs. Nāk 3. maijā mīrušā patriarha Pimeņa vietā. Svinīgajā ievēšanas ceremonijā piedalījās daudzu citu reliģisko konfesiju pārstāvji. Svinības notika Epifānijas katedrālē.

Atbildam lasītājam

Yai nedaudz par to, kādas pazīmes ir dažu mikroelementu nepietiekamībai. **MAGNĪS** — lapas kļūst dzeltenas, tārkanas vai purpurkās, to melas un stiprinās kādu laiku patiek zaļas. Mokrās atgādina veģitā, priekšniecīgi sākas krišana un parasti no atvašu spēksējām daļām.

KALCIJS — tiek bojātas un smilsi pumpuru un sāku virsotnēs.

BORS — lapas kļūst mazas, saģriežas, agri nokrīt, augļaugļiem atkalinātos galotnēs, vāje ziedēšana un ziedu aizmetņi, uz augļiem parādās ledības, augu pārķeršanās plankumi, kērt post aizmetņi.

VARĒ — pavājinās augšana, tiek bronzēta virsotņu augšana, tās reizēm aizmirst, sāk augt sānu dzinumi, lapas ir plankumainas, bāti zaļas, apvītūtas.

CINKS — lapas stīvas, gāreniskas, veido rozetes, dzilnumi ir īsi, augi mazi, krogliģis formās un nekūst.

Kāda avīzes lasītāja par tālruni interesējās par iespējām glābt kartupeļus no lakstu puves jeb fitoforozes. Uzreiz jāteic, ka šosezon cerību maz. Bet nākošajā gadā? Aicinām izlasīt agronomes Veras Abajevas skaidrojumu.

Latvijas agroklimatiskajās apstākļos visbīstamākās kartupeļu slimības ir fitoforoze, melnkraupis un nematode. Šī gada nelabvēlīgais laiks veicināja fitoforozes izplatīšanos. Tā bojā praktiski visas Latvijas rajonētās kartupeļu šķirnes. Republikas apstākļos fitoforoze parādās jūlijā vidū, agrinām šķirnēm jau jūnijā beigās. Slimība bojā le-

pas, stublājus un bumbuļus. Raksturīga tās pazīme ir gaišpalekas, šaugānas sēnītes parādīšanās lapu apakšējā pusē, kas arī ir slimības izraisītāja. Bumbuļi bojājas augšanas laikā, kā arī, vācot ražu no sēnītes bojātiem lakstiem. Uz to virsmas parādās stingri brūngani, pelēki iedobi plankumi. Arī pārgriežot kartupeļi, var ieraudzīt bojātus audus rūsas krāsē. Šīrauji samazinās ražība.

Kā iespējama glābt ražu? 1) Striktī jāievēro augšana, kartupeļu stādīšana vienā tajā pašā vietā nav pieļaujama agrāk, kā pēc trim vai četriem gadiem.

2) Sevišķi rūpīgi jāšķiro sekla materiāls, jāstāda tikai šrēji veseli bumbuļi.

3) Pirms stādīšanas kartupeļus var apsmidzināt vai apmērcēt šķīdumā, kas satur 0,3 procentiem TMTD suspensijas maisījumu ar vāro virriolu. Tas ir pats pieejamākais ķīmiskais līdzeklis, kas nopērkams veikalā.

4) Bojātie laksti no lauka jānovāc vismaz 10 — 12 dienām pirms bumbuļu rakšanas.

5) Kartupeļi rūpīgi jāšķiro pirms to novietšanas glabātuvē.

Ko vēl var pagūt šajā gadā?

Ja slimība nav pārāk izplatījusies, nepieciešama steidzīga kartupeļu apsmidzināšana ar kādu no zemāk nosauktajiem preparātiem: kuprozāns — 2,4 kg/ha, cinebas — 2,4 kg/ha, polikarbocīns — 2,4 kg/ha, vāro hlorskābe — 3 kg/ha, polihoms — 3 kg/ha, aviksols — 3 kg/ha. Tie, kas paši minētos preparātus samēklēt nevar, tiek aicināti lūgt kolhoza agronomiem. Mē daudz preparātu ir iespējams iegādāties.

Ar Māras zīmi

Viena no astonām galvenajām gadskārtu svinībām ir Māras diena, kas senajā laikā skatīšanas sistēmā iezīmē vasaras beigās. Gregorija kalendārā tā ir 7. augustā.

Dainās nav atrodamas zīņas par citām Māras dienām, kas ikdienas dzīvē iegājušas tautas mutē un kalendārā atbilst katolu baznīcas svinamajām dienām, kurās godināta Sv. Marija, dainās apraksta tikai vienu Māras dienu, arī skaidri norādot tās vietu gadskārtā: vasarai beidzoties, ražas vākšanas laikā, rudens sākumā, kad dabā sākas pirmās vēsuma fausmas.

Izvērtējot daļu zīņas, redzam, ka Māras dienas gadījumā pati diena nav cilvēkoti līdzīgi citiem svinamiem laikiem, bet tā atzīmēta, godinot Māru un viņas darbību. Dainas mūdina nepalast Māras dienu bez svinēšanas, to sevišķi zīmējot uz sievietēm.

Latviešu izpratnē Māra ietilpst Dieva būtībā kā lieliskās pasaules izpausme, gūstot šai attieksmē pamatu savai dievīšķīgai dabai un Dievmātes nosaukumam. Par viņu rakstījis jau romiešu vēsturnieks Tacīts. 98. gadā pieminot, ka anīti godina kādu Dievmāti. Viņa apdziedāta vairāk nekā 1000 latviešu dainās, kur, atkarībā no darbības lauka, saukta dažādos vārdos: par Zemes māti, Pasaules Māti, Miru,

Velu Māti, Laužu Māti, Meža Māti, Jūras Māti un vēl citādi. Tomēr visi šie nosaukumi, kas radušies lieliskās pasaules daudzveidībā, ir tikai pavārdi, daļu teksta salīdzināšana zollecina, ka apdziedātās Mātes vārds ir Māra.

Tādu pašu secinājumu guvuši vairāki zinātnieki un senatnes pētnieki, kā G. Vilke savā grāmatā «Die Religion der Indogermanen in Archaol. Belegung», A. Drevs, M. Brunnieks un citi. Visspilgtāko pētījumu par Māru izdarījis Arvids Brastins, izdodams grāmatu «Māte Māra» (1967. g.). Tajā viņš sakopojis un analizējis visas zināmās dainas par Māru, skaitā ap 1023. Pētījumu rezultātā redzama Māras piederība senajām āriešu tautām un latviešu dievstībai.

Dievīšķā divatība, kas jau no seniem laikiem saskatīta kā gars un materiāls, kā debēss un zeme, latviskā skatījumā pienem Debēstēva Dieva un Zemesmātes Māras apveidu. Dievīšķās Māras darbība norisinās materiālā, lieliskā pasaulē — viņa piedalās visās lauju dzīves norisēs. Cilvēki apdzied daudzina ik dienas un lūdž viņas palīdzību ik uz sola.

Māras galvenās īpašības ir mīlums un svētums, viņas zīnā auglības noslēpums, viņa ir auguma devēja cilvēkiem un kusto-

niem, to uzturētāja. Muža galā augums, cilvēkam zemes gaitas beidzot, atkal nonāk Māras gādībā. Viņa sevišķi tuva tām sievietēm, kuras gaida palīdzību mūža svarīgākajos notikumos: tautās ejot, radībās un bērna audzināšanā. Māra ar sevišķu labvēlību un gādību aprūpē bārenus un sērdienus, kam nav citu aizbildņu. Pārvalda visu dzīvo un nedzīvo dabu, kur viņa darbojas kopā ar cilvēkiem visās dzīves nozarēs. Latvieši daudzās lietās gan dzīvā, gan nedzīvā dabā nosaukuši Māras vārdā, tādējādi padarot tai piederības. Tāda ir Māras zeme, kalns, kapsēta, upe, avots u. c.

Sevišķi izceļas Māras baznīca. Lai gan agrāk domas par to dalījušās, jaunākie dainu pētījumi un analīze rāda, ka Māras baznīca ir senās latviešu dievstības svētvietā dabā. Tāpēc tautā pazīstamās svētbirzīs, ko kristīgās ticības nesēji centās iznīcināt, nav nekā cits kā dainās apdziedātā Māras baznīca, kur notika senie latviešu rituāli.

Māras vārdā tāpat nosaukts šūpulis, istaba un pirts, kas visi saistās ar cilvēka auguma nākšanu pasaulē. Pati viņa ir neredzama, bet tuvums un klātie saņemama, sajūtama. Latvieši viņu skatījuši lietās, kas atrodas darbības lokā. Kā liepa ir meitas zīme un ozols — pušļa zīme, tā Māra saskatīta dažādos augos un dzīvniekos, viņas darbība cieši saistīta ar govīm un laida-

ru, tāpēc vabole un melnā odze, kas uzturas kūts tuvumā, uzskatītas par Māras zīmēm.

Daudz Māra izteikta arī ar putnu zīmēm. Putni, aiz kuriem parasti domāta slēpjamijs Māra, ir zilbalodis, žagata, rauduvē. Sevišķu ievēribu guvis krupis, kas stilizētā veidā parādās kapu zīmēs. Māras krāsas ir balts un melns, ai maranots (sarkanbrūns), ko iegūst no maranu (mādaru) sākņēm. Tāpat ruds, bērs, brūns un pelēks zieds saistās ar Māru. Tēlotārijā mākslā Māra pārstāvēta ar krustiem un zīmēm, kas nosaukti viņas vārdā. Māras krusts vairākās varlācijās, saukts arī par kustu krustu vai ugunskrustu, vilkts uz malzes pirms krāsnī laišanas un arī pavārda pelnos, kur ierušinātas kvēlojošās ogles, lai saglabātu uguni. Ir arī liklocis, svītra un agrīetās trīsstrūis.

Viņai ir arī meitas: Anna, Maīta, Grieta un Mārieta vai arī Mārgrieta, kuru būtības izteiktas kā dabas parādības. Dainās gan drīz izdzūsti atmiņa par Māras melnu cilvēciskosānu Lieldienās.

Māras dienai ir četras galvenās iezīmes. Maizes diena — jaunā raža jau lenākusies un Māra kā Dieva lieliskā īpašība gādā par jauno maizi. Cepšana uzskatāma par dievstības rituālu, jo arī pati Māra ir maizes cepēja. Dienas svinību centrā ir mielasts, kur jaunajai maizei ierādāta goda vieta. Lopu diena — visa dzīvā radība ir Māras zīnā, se-

višķi izcelta gādība par govīm un aitām, nosaucot par govju Māru jeb govju Mārsavinu. Tīrgus diena — uzsverot Māras gādību par visu lielisko pasauli, ieskaitot saimniecisku rosību, saukta par Tīrgus Māti. Jaunu lauju lūkošanās un precību pēdējā diena tajā gadā — pavasaris un va-

sara pušiem ir lūkošanās laiks, meitām — precinieku gaidīšana, kam par robežu ir Māras diena. Ja precinieki vēl nav sagaidīti, tad meitas vēl var cerēt līdz Mikēlijam, tad val nu dzer derības, lai rudenī varētu rīkot kāzas, vai viss iatīltek uz citu gadu.

VIKTORS KAZAKS

Vēsture un legendas

DAUGAVPILS CIETOKSNIS

(4. turpinājums)

Hekelis ar inženieru rotām nodarbojās ar tiltu pār Daugavu atjaunošanu. Viņš cerēja četrpadsmit dienu laikā aizstāvēšanas gatavībā sakārtot visus priekštilta nocietinājumus.

Teču, ņemot vērā tajā laikā izveidojušos stāvokli, tilla atjaunošana pār Daugavu varēja būt izdevīga tikai francūžiem. Tā tas arī notika. 20. jūlijā ģenerālis Rikardo karavīri no maršala Makdonalda korpusa nonāca pie cietokšņa un vairākas dienas nostāvēja tā

tuvumā, neriskējami ienākt pamestajos nocietinājumos. Pēc tam viņa karaspēks ķērās pie zemes aizsargveidojumu norakšanas, uz visām pusēm aizsūtījuši lielīgas depešas par «lielo uzvaru». Pēc dažām dienām Rikardo pārcēlās uz Daugavas kreiso krastu un aizgāja savienoties ar maršala Murata (Neapoles karaļa) karaspēka daļām, kas ietilpa Lielās franču armijas kreisajā kolonā.

Piecu mēnešu laikā, kamēr Napoleona karaspēks saimniekoja Dinaburgas cietoksnī, kā to darīja visur, laupīja mējas un atņēma pārtiku, dzina postā vietējos iedzīvotājus.

Drīz francūži lika sakauti un bēga no Krievijas. 1812. gada beigās cietoksnī no jauna atgriezās krievu karavīru vienības.

Tādas bija būvēt nepabeigtā cietokšņa kaujas kristības. Karā parādīja, ka vieta tādām cietoksnim izraudzīta visai veiksmīgi, tas varēja kalpot par lielisku aizsardzības punktu otrajā līnijā un arī par bāzi, kur sakoncentrēt lielus spēkus aktīvai kaujas darbībai pret ienaidniekiem, kuri dodas uz galvaspilsētu, kā arī par izejas punktu, lai dotu spēcīgus triecienus ienaidnieka flangiem un aizmugurē.

Krievu karavīri parādīja izcilu drošsirdību, varonību un pašizliedzību, taču carisko

komandieru kļūdas, bet brīžiem pat analfabētisms masu patriotismu un varonību padarīja gluži nenozīmīgu. Par to savā grāmatā «1812. gads» J. Tarle ļoti nesaudzīgi raksta: «Krievu ģenerāļus Napoleons vērtēja visai zemu, īsta virspavēlnieka krievu armijā nebija, un nevarēja arī būt, jo armijas izvietojumā atradās Aleksandrs un pastāvīgi ielaucās Barklaja rīkojumos». Napoleons to labi zināja, vēl virzoties uz Viļņu, un ģenerāļadjutantam Balasovam, kuru cars sūtīja pie Napoleona ar priekšlikumu izlīt mieri, ironiski izteicās: «Ko viņi visi dara? Tajā laikā, kad Fuls tiek priekšā, Armifelds tam visam iebilst, Beningssens izskata, Barklajs, kam uzticēta izpilde, nezina, kādu stēdzienu izdarīt, un laiks viņiem aizrit diendienā».

Patiešām, ja rūpīgi ielūkojas notikumu gaitā, kam bija sakars ar Dinaburgas cietokšņa aizstāvēšanu, acis duras cara komandējošā sastāva negatīvā izlēmī aizstāvēšanās organizēšanas jautājumus tajā laikā.

Bet tā kā karā aplūcināja, ka Dinaburga atrodas svarīgā stratēģiskā virzienā, tika vēlreiz mēģināts turpināt cietokšņa celtniecību. 1813. gada 9. marī ģenerālleitnants Oparmans imperatoram iesniedza savus priekšlikumus. Bet 12. martā jau bija apstiprināta Speciālā celtniecības komiteja ar Rīgas kara gubernatoru Pauluci vadībā. Šīs komitejas sastāvā bija cietokšņa komandants ģenerālmajors Ulanovs, cietokšņa celājs ģenerālmajors Hekelis un inženierkomandas komandieris pulkvedis Rozenmarks.

Tā kā karaspēks bija vēl aiz robežas, būvdarbos galvenokārt tika izmantoti arestētie, zemnieki — dienas strādnieki un 2100 franču karagūstekņi. Vēlāk cietoksnī ieradās Tobolskas pulks, kas bija atgriezies no ilgām ārzemju pārgājieniem.

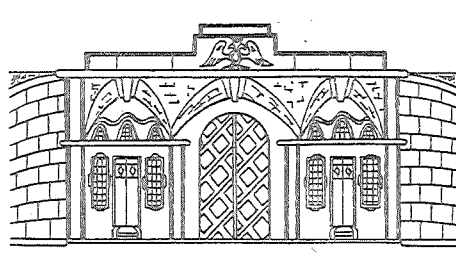
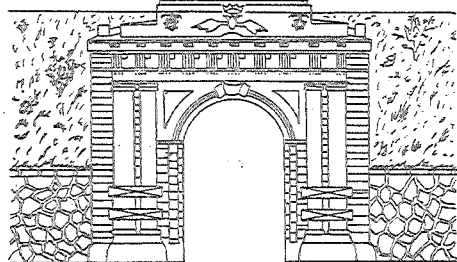
Cietoksnī plaši izvērtās saimnieciskie darbi, patīku, pēģatīšanās darbi, izveidoti

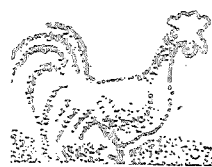
cietokšņa izbūvēja, pietātni upju kuģiem un milzīgiem plosiem, ar kuru palīdzību celtniecībai piegādāja materiālus.

1818. gada beigās pēc Hekela projekta pilnībā bija pabeigta priekštilta nocietinājumu izbūve, bet galvenajā cietoksnī pabeigta galvenā vajņa, pulvera pagrabu, komandanta mītnes, vairāku dzīvojamu māju viesnīcām un Nikolaja kazarmas diviem kājnieku bataljoniem celtniecība. Uz šo pašu laiku attiecas arī cietokšņa apbrūnošana ar artilēriju. Tika uzstādīti 181 šūguna lielgabali (160 cietokšņa lielgabali, 6 morītras un 15 vienradži). 1819. gada 19. septembrī Dinaburgā ieradās imperators Aleksandrs I. Viņš apskatīja būvniecību, piegulēja esplanādā (neapbūvēto daļu ap cietoksnī, — aut.) un tajā pašā vietā apstiprināja fortu izvietojumu. (Šo tālu priekšgrīdā izvirzīto ugunsbūvju izvietojums izradījās veiksmīgi, kas turpmāk tas mac izmainīfs.)

1819. gada 17. augustā par cietokšņa celtnieku tika norīkots inženierpulkvedis Kilmēns, pēc viņa projekta bija jāpārēvē nocietinājumu galvenā daļa. Tad sākās galvenā vajņa eskarpes sienas celtniecība, to ietēpa stiprās grantu brūnās. Jau 15. un 16. novembrī notika pirmās tās izturības pārbaudes, no 140 metru atāluļa ar lielkalībra lielgabaliem pret vienu un to pašu vietu radīja četrpadsmit jāvljus. Radās tikai tri šrēji bojājumi, nekās netika sagrauti. Tāpat saskaņā ar projektu tad arī tika izveidota galvenā vajņa eskarpes siena vairāk nekā piecu tūkstošu metru garumā. Par to vēsta grantu plāksne, kura no upes puses iemontāta galvenajā valnī 1827. gadā.

[Turpinājums sekos.]

Lobreit Latgola

Pyrmo latvišu tipografija

J. Jolandskim. Taču latīņu burtu jās krojumā nabeja. Un nu burtliēm lūti ratais prota latvišu volūdu. Ar tū tod laikam arī izskaidrojams, ka leids 1907. gada 3. septembrim Rēzeknē tyka izdūta pavysam tikai vīna latvišu gromota («Lvugšona pēc sv. Misa»). beja nūdrukotas treis lvugšonas. kuras nu latīņu volūdas tulkoja Bērzu draudzis provests bazneicungsks Povuls Tukīšs.

1912. goda sokumā intelligences pulcēns, sastāvūs nu mons. N. Rancāna, Ed. Kozlovskā, J. Zvaigznes, jo divim broļānim (latvišu strēlnīkim) Abolīniem, F. Obšteina, O. Latvāna un Zemstis, par Latvāna un Obšteina, sasauce jaunu sanoksmi, kurā nūlēme Rēzeknē dybnot pyrmū latvišu tipografiju «Dorbs un Zīneba». Par tehniskūs dorbu vadeitoju un porzini tyka Ivalāts pīredzēlūšais Pīterburgas poligrāfists Ed. Kozlovskis (sen.), kurš sadarbeiba ar dekanu N. Rancānu 1916. goda Rēzeknē nūdybnoja burtliču skūlu, kurā vairoki desmiti Latgolas zemniķu bārnu nu Varaklonu, Korsovas, Drycānu, Bērzgālu un Kolupes pogostim apgyva poligrāfijas mokslu, paraleli vokorūs apmeklējūt draudzes skūlu, kurā moceibas nūtvka latvišu volūdā. (Pi gadējuma grybu atzēimēt, ka vīna nu audzēknēm — Z. Vitenberga — vēl šudin dzeivoi Rēzeknē).

Eduarda Kozlovskā, kū draugi un dorbabidri jūkočāmi beja isakuši par «Latgolas Gūtenbergu», biograpfija ir lūti sarežģeita. Dzimis 1878. goda 18. oktobrī Varaklonu (tagad Vīlānu) Masalskūs. Treju godu vacumā jam nūmvra tavs Viktors, Mote, kas pāstoveigi bejuse šķeiba.

Strodojūt jaundybnotajā Rēzeknes tipografijā «Dorbs un Zīneba» Ed. Kozlovskis aktīvi pīsādola sabīdryskejā dzeivē, draudzējās ar izcylvi laika skūlos, 20. godus šai hrestomatijai iznoce vēl divas daļas un ābece — «Lobo sēkla, Abece». Pēc tam «Gramatikas aizdavumi», «Kryvu — latvišu — vocu vordneica» (1918.), «Baro-

kuļas darbinīkim — tērdznieibas skūlas direktoru F. Obšteinu, dekanu N. Rancānu, dzejnīkim S. Tuču, St. Cunski, Ed. Krustānu, rakstnīkim P. Lībeni u. c. Eisā laikā jys laiž klajā 14 dažāda satura literārus dorbus, tamā stropā 3 Rēzeknes tērdznieibas skūlas audzēknu savoktu, folkloras materiālu izdavumus — «Latvišu tautas posokas» (1913.), «Latvišu tautas dzīsmas» (1914.) un «Latvišu tautas meikles» (1915.). Tymā pošā 1915. godā iznok lo «Cylvāka draugi», «Ceļs uz myužteibu» un ūtrais izdavums hrestomatijai «Lobo sēkla» I daļa, kas tymā laikā beja vīneigi moceibu gromota latvišu

Dreizi jam nūmērst mote un ir joatsagrīž dzimtinē

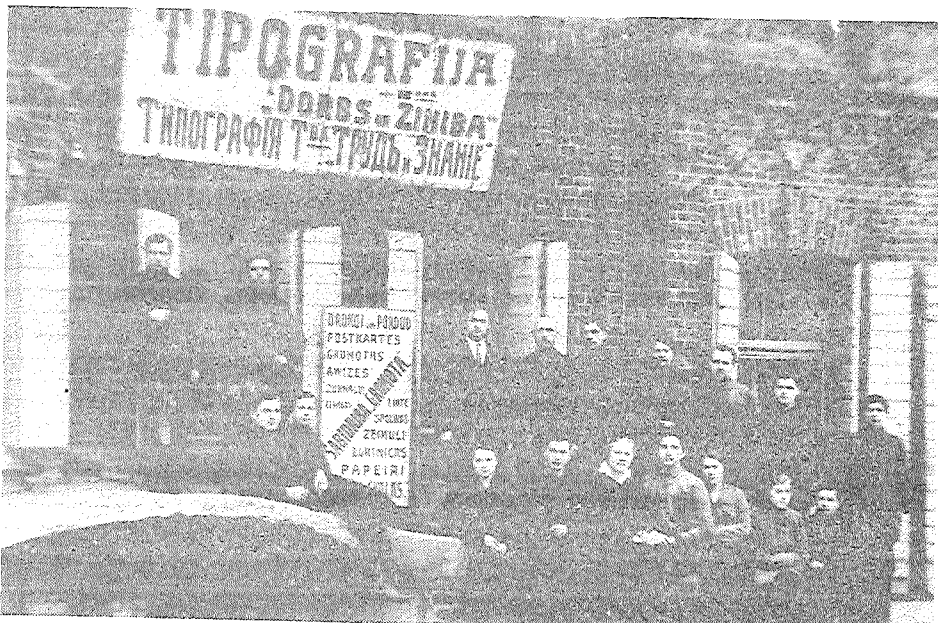
na Minhauzena pīdzelvojuimi» (tulkojums no kryvu volūdas). 1916. godā Ed. Kozlovskis izdeve avīzi «Breivais Vords», kura sovu darbeibu papeira deficīta dēļ izbeidze pēc sešim nu murim. 1915. godā jys izdeve kalendāru «Latgale», bet 1917. godā — «Aglyuna». Par sovu leidsstrodnīku Ed. Kozlovski uzskatēja žurnāla «Gunkurs» redakcijas kolektīvs. Latvijas breivvalsts laikā jys strodoja par dorbu vadeitoju un porzini tipografijā «Gromota», bet pēc tos porcelšonas uz Daugavpili atvēre sovu privātu rokstu dorbu biroju un izdeve nātkareigu bezpartejisku avīzi «Dryva» (1932.), kura leidskylu tryukuma dēļ so-

stodi, kurā beja daudzi rati eksponati. Sū izstodi apmeklēja daudzās tyukstūšās cylvāku nu vysim Latvijas nūvodim, īpazynos ar myusu kultūrvēsturi. Pabeja arī prezidents K. Ulmanis, ģenerālis J. Balodis. Treisdesmitūs godu beigos Ed. Kozlovskis isatēja Rēzeknes pilsētys valde, strodoja par sekretaru. Pēc tam tyka nūzeimots par pilsētys valdis lūceklī, porzinoja pilsētys zentes nūdaļu.

1941. goda 14. jūnij Kozlovsku ģimene tyka represēta un jūpu vagonūs aizvasta uz plošu kryvu zemi. Pa celam vacais kultūras darbinīks nu ģimenes tyka atšķerts un aizvasts nazynomā virzīni, bet ģimīne — uz Krasnojarskys apgobolu, kur izgoja sovu Golgotas celu.

1959. godā jo sīva un dāls atsagrīze dzimtinē, bet pats, pēc naporbaudētom zīnom, asūt aizgojis būja ar tyukstūšim latvišu Kirovas apgobola «Vjatlaga» novel nometnē 24. vai 26. majā 1943. godā. Tymā nūmetnē 1941. — 1942. godūs aizgola būja rakstnīki M. Apelš, J. Cakšs un daudzi cyti. Lai mīrs vīnu mērstēigajom atlikom!

E. Selomkovskis

TIPOGRAFIJA «DORBS UN ZĪNEBA» ТИПОГРАФИЯ «ДОРБЪ И ЗИНЕБА»

ANNA KONANS

Pi sova gunkura

(Veļteits Marijai Andžanei)
Tu sovas dzīsmes svuti
Motel Latgolā,
Bet saprast ļai byus
gryuti.
Na dzimta volūdā,
Lai engeli tos aiznas
Un jū tur mīrinoj;
Ka pat sovi bārni,
Kai ļei vairs narunoj.
Kaut sveši zvorguli
Ar pīvilceigi šķit.

Tod tī klvust tikai vorguli,
Kas ļim pakal it.
Bet sirds ļau ļik mums
teikt:
— Lai arī toli esi, mot,
Ar uzticeibu grybu
Tevi aplaimoti! —
— Noc atpakaļ pi sovīm,
Pi sova pulcēna,
Jo sirds vysvairok isylst,
Pi dzymto gunkura. —

A. SPRUDZS

Laiks godu straumem plyst

Laiks godu straumem
plyst
Un leids sev audzes raun,
Bet upes naizyvust,
Kam rastis oļuts ļaun.
Zyud pādas akmenī,
Un sagyvust tempļis stols,
Bet palik zeme šei
Un dorba tykums bolts.

Zyud laikim breiveiba,
Cīš tauta apspīste,
Bet palik dzeiveiba,
Jo tolok dūta tei.
Kam gryba škaldeita,
Draud nove tim nu to,
Bet symtreiz styproka
Ir tauta vīnota.

Jaunais Ceļš

Palic storp mums

Dzejniecei Martai Skujai 5. jūlij byutu palykuši 75 godu nūbendeita. 1946. goda, mēs byutu klīvuši styprī vīn bogotoki ar jos literāru davumu. Bet tai 31 goda vacumā aizgojušo dzejneica atstojuse vīn vīnu dzejļu krojumu «Naziņa», kas, izdūts 1944. goda Daugavpīlī Vl. Loča izdevneiceibā, un dažus presē publicātus stostus.

Un tūmar — talanteigu cylvāku var pazeit pēc dažom rīndenom, tai pat kai lobu zyrēn, pēc zūbim. Martai Skujai latgāļu literatūrā seviška vīta, kū nūdrūsynoļ jos dzejis temperaments. Nasajauksi jos dzeiļi ni ar lrisķū Mariju Andžāni ni ar Skaunis, ni ar Madsola. Jona metaforiskū pantu, Martys Skujis ryndos stirovoj kaisleiba, dzeivis un elektrizēts pat traģisks kov runys bolts. Kas zynavoi ļei nabyutu sarakstējuse ļugu par Jersikas valsts ķēneni Vysvoldu, ja vīn liktīns byutu ļovis tai nūdzeivot kaut leids 50 godim.

«Bērzenim», kur ļei dzy-muse 1915. goda 6. jūlij. Kai dzejneica ļei sovas dorbenus sok publicēit, ar 1936. godu un pīdar tai izgleitois un osproteigūs latgāļu paaudzei, kas uz tautys atmūdyj darbinīkim un jūs sekotojīm veras ar zynomu skepsi — kai uz apsyunojušim locēšim. «Latgolas eistneiba šai paaudzei nav vīn saļysmā par tū, ka zemniķu tauta mūstas, bet osā kritika pret tryukumim, arī sociālā dzeivē, ļaipat šai paaudzei ir dziļoka vēsturis izjyuta, par kū licynoļ arī ostoni soneti karalam Vysvoldam, kū sarakstējuse Marta Skuja.

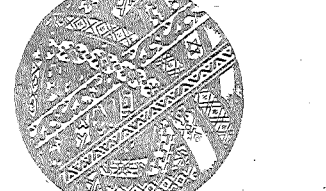
1941. goda 14. jūnij teik aresteits un deportēts Martys Skujis dzeivēbīdrys, pazēistams literaturynotnīkim Viktors Mundurs (Skuja), kurš mērst toļomās, kai vīdrosrakstējis arheoloģs Vladislavs Urtāns. To vyea Marta nazyna, bet sīvites satrikto dzeive, nazinis pylno nokūtne isalauž dramatiskejūs dzeivūs, traģiskū dzeivis breižu pordzeivoyumā, jo teik maklāts atsve-rīns iztureibaļ atstare. Tok arī tur gryuši jū atstare — tāļ tūp vīns nu pošim spē-

celgokajīm dorbim latgāļu dzeļā — sonetu oktava «Vysvalža gols».

Ūtromkort, Marta Skuja, ļai kaidā dzeļis formā-rakstēitu, jū pōrvolda ar tyvrtū tyērīni, kai ar myurīnika vasareiti pīskandy-noda te tur, te šur, ļai dzeļļa noms aug stols un skaneigs. Ķei, pēc muna prota, sarakstējuse vyspē-tais, cik spēceigi un dzeivī, pi tam sonetu styngri formā rakstēit nav spējis nivīns latgāļu dzejnīks pat leids myusu dīnom.

Lasētojīm, kas gryb kū vairok uzzynot par talanteigū un poragri salauztū dzejneici, var iteikt vīneigi M. Bukša gromota «Latgāļu literatūras vēsture», 1937. goda.

Osvalds Kravals

MARTA SKUJA

Pūsta

Ai, Dīvs, kur dēšis, kur
mūks!
Ar sovu dvēseli tik tukšu,
Kai pūstažu dryumu un
plašu.
Ar soltu pretdeives
dvašu?

Vai pūsta, vai sopu nav
gona? —
Klimst nazina, dvēsele muna
Par vīnu, kas beļ muna
dzeive.
Par symtim, kam ļoalzmērst
breiveļ!

Bet nvu — vyss ļymts,
vyss zudis.
Blov kūku stumbrojī rūdi
Par pūstažu dryumu un
plašu.

Aglonas Dievmātes neparastais ceļojums

Kādreiz sarunā par glezniecību bīskaps Pēteris Strods (1892. — 1960.), kas pats brīvajos vaļās brīžos labprāt gleznoja stāstīja, ka katrai gleznei esot sava biogrāfija: mākslinieks to iecer, uzglezno, glezna tiek pārdota vai dāvināta, pierakstīta kādā muzejā vai privātkolekcijā, pa laikiem tiek nozagta, sabojāta, restaurēta utt.

Grību cietījamais lasītājus iepazīstināt ar kādu neparastu Aglonas Dievmātes ceļojumu mūsu gadsimtā, kas stipri atgādina Rafaēla (1483. — 1520.) 1519. gadā gleznotās Siksta Madonnas ceļojumu 11

pasaulē karā. Šī pasaules slavenā glezna vairākus gadus atradās mītra pagrabā, tad ceļoja uz Maskavu, restaurēta un beidzot atgriezās savā pastāvīgajā mājāsietā — Drēzdenes gleznu galerijā.

Bija otrā pasaules kara beigū posms. Vācieši «saišināja frontes līniju» (atkāpās) un viņiem pa pēdām sekoja krievu armija. Visiem vecākās draudzības latgales iedzīvotājiem vēl atminā kara dienu šausmas.

Vācieši pirms atkāpšanās mīnēja Aglonas baznīcu, par ko bija zināms toreizējam dekanam Francim

Lazdānam. Viņš šo bēdīgo ziņu darīja zināmu metropolītam Antonijam Springovičam (1876. — 1958.). Gariā priekšniecība īsā laikā izlēma: Aglonas Dievmātes brīnumdarītājas gleznu nekavējoties jānogādā Kurmenē (Skaistkalnes dekanātā).

1944. gada 23. jūlijā gleznu izņēma no altāra, ievietoja ratos un veda uz Vanagiem, kur bija paslēpusies vairāki katolu garīdznieki, cerēdami pavadīt baltmīnētā kara dienas.

Gleznu atveda uz Vanagiem (Prieku rajonā) un sākumā novietoja alz altāra. Taču straujais krievu

armijas uzbrukums novērsa Aglonas baznīcas uzspriecināšanu.

26. jūlijā bija Svētās Annas diena — Vanagos atlauda diena. Ticīgie jau zināja, ka viņu baznīcā atrodas Aglonas Dievmātes glezna un dziedāja «Jaunova svāto...».

Tuvojās frontes līnija. 27. jūlijā bija nolemts gleznu no baznīcas pārvietot drošākā vietā. Tagadējā Aglonas dekāna Pētera Onckula vadībā, kurš toreiz bija semināra audzēklis, gleznu nogādāja Korolkovas sādā (Rauniešu ciemā) 1,5 kilometru no autobusa pieturas Vanagu

draudzības locekļa Ignata Gavara šķūnī. Tur bija savests siens. Gleznu apkāra ar sienu.

27. jūlijā krievu armija ienēma Vanagus un apkārtni. Frontes līnija atvirzījās tālāk uz Rīgas pusi. Tuvojās 15. augusts — Dievmātes Debesīs uzņemšanas svētki. Vietējie draudzības prievēstī atgriezās savās draudzēs. Tika nolemts, ka Aglonas Dievmātes gleznu jāatgriežas Aglonā.

Jau 8. augustā svētglezna ratos tika nogādāta savā pastāvīgajā vietā Aglonā, kur tā atrodas tagad un noraugās uz visiem zemes bērniem.

Ta beidzās Aglonas Dievmātes neparastais ceļojums. Vai nevaicājātu Vanagu baznīcā novietot piemiņas plāksni, atzīmējot, ka šeit un draudzības vairākas dienas otrā pasaules kara laikā atradās Aglonas Dievmātes glezna? Atcerēsimies arī tos, kuri kara dienās izglāba mūsu tautai tik lielu dārgumu.

Sogad 4. augustā Vanagos pulcēsies vietējās skolas absolventi un skolotāji, lai atcerētos savas skolas jubileju. Notiks svinīgs dievkalpojums Vanagu baznīcā, ko vadīs Vanagu skolu beigušie tagadējie garīdznieki, Protams, tiks pieminēti Aglonas Dievmātes neparastais ceļojums.

A. Budže, dekanis

HOROSKOPIS

(Nobeigums. Sākums 28. jūlija numurā.)
KASTANA — skaista (15. — 24. V; 12. — 21. XI)

Apveltīta ar nekdienisku skaistumu, tuvāk iepazīta — saista vēl vairāk. Tai nerūp citu labvēlība. Raksturīga spēcīga taisnīguma izlūta, dzīva reakcija un spēja cīnīties par kaut ko, tomēr spē arī atkāpties. Kastana ir diplomāte, mīlestībā rafinēta. Diezgan grūti atrod partneri. Ja mīl, tad tikai reizi mūžā. Neierastās apstākļos ir atturīga. Neizdamās

droša, tēlo šķietamu pārākumu, bet patiesība cieš. Ģimenes dzīvē ir uzticīga, attapīga mājas darbos.

PILĀDZIS — jūtīgais (4. — 13. XI; 1. — 10. IV)

Lai jūs nemaldina tā šķietamais delikātums. Darbīgs, spēcīgs un izturīgs koks. Pievilcīgs un dabas bagātīgi apdāvināts, neatkarīgs. Nav egoistisks. Dzīvo dzīves dēļ, mīl kustību, nemieru, pat sarežģījumus. Reizēm sarežģī savu dzīvi ar liekām šaubām vai filozofēšanu. Lieliskā gaume un jūtīgums liek

darboties mākslas nozarē. Mīlestība rīkojas negaidīti. Ir vētraisais, kaislīgs un jūtīgs dabas. Maina partnerus, izjūtot mūžīgu sirds nepiepildāmību. Nekad nepiedod un pirmais sarauj laulības saites.

OLIVA — mierīga (23. IX)

Mīl sauli un tās starus brīnīši uzplaukst. Bieži moka reumatisms. Prātīga, izvairās no kildām diskretā, iecietīga un smalka, dzīvo līdzīgu tuvinieku priekiem un bēdām. Mierīga, rāma rakstura, piemīt dziļa taisnīguma izlūta, cenšas aprast savus tuvakos. Nepazīst greizsirdību, dod partnerim pilnīgu brīvību, kaut arī pašai tas reizēm sagādā sāpes. Intelligenta, ar noslieci uz pārdomām. Mīl grāmatas, gudrus cilvēkus. Māiā ienes mieru un laimi.

DIZSKĀRBIS — izgudrotājs (22. XII)

Skaists un cildens. Pārsoļēti rūpējas par savu ārieni. Izstrādā pārdošus projektus un vienmēr tos realizē. Lieliski saimnieko ar ģimenes budžetu. Taupīgs, bet nav skops, nav arī izšķērdīgs. Apmomīgs cilvēks.

No lasītāju vēstulēm

Pārmaiņas Latvijā daudz jauna atnesušas arī agrofīrmās dzīvē. Tās krievīskais nosaukums pārtulkots latviski par «Sarkanā Oktobri». Es negribu ielūkoties vēstures kolizijās, taču esmu runājis ar daudziem kopsaimniecības laudim, arī ar kantora darbiniekiem par to, ar kādiem konkrētiem notikumiem Riebinos saistās šis nosaukums. Nevienš man neko nav spējis atbildēt.

Bet vai agrofīrmu nevarētu saukt vienkāršajā un skaistajā «vietvārda» — Riebinī?

Ar cieņu —

Gunārs Ruskulis,

Rīga

Astrats Kuzņecovs

tiski aizritējuši arī visi viņa dzīves gadi. Visu mūžu strādājis uz mūsu Latgales zemes, strādājis ar apskauzamu centību un neatlaidību.

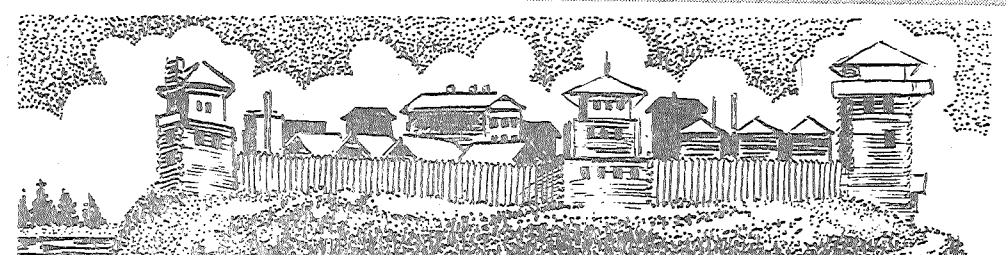
1940. gadā Astratu Kuzņecovu iesauca armijā, vācu okupācijas gados bija aizvests darbā uz Vāciju. Pēc atgriešanās turpināja strādāt savā saimniecībā, tad kolhozā, sākot ar 1950. gadu. Viņa darba ceļš saimniecībā bija gan būvbrigādē, gan lopkopībā, arī pēc aizņemšanas pensijā neatstāja darbu kopsaimniecībā.

Par ilggadēju un apzinīgu darbu saņēmis Goda rakstus, piemiņas balvas, viņam pasniegta medaļa «Darba veterāns». Bēdu smagums ir liels, no mums aizgājis vienkāršs, apzinīgs darba darītājs un atsaucīgs biedrs. Viņa gaisā pieminā paliks mūsu sirdīs.

Biedru grupa

Septiņdesmit piektajā dzīves gadā no mums šķīries PSKP biedrs kopš 1956. gada, pensionārs, viens no mūsu kolhoza vecākajiem biedriem Astrats Kuzņecovs.

Viņš dzimis mūsu rajona Saunas sādā, turpat prak-

Pilskalni raugās uz mums

(4. turpinājums)

Pirms pāriet pie nopietnākām lietām un pastāstīt par kādu interesantu ideju, kā uzcelt nogrimušo pili ar visiem dārgumiem, atgriezīsimies Madalānu pilskalnā. Tā izpētīti un aprakstīti daudz darba vērtīgas vēstures zinātņu kandidāts, arheologs J. Urāns, kas daudz ieguldījis pilskalnu atklāšanā un apsekošanā mūsu novadā, bet īo sevišķi ekspedīcijās uz Madalāniem.

Lūk, ko viņš raksta: «Tur, kur notiek «Vārpas» republikāniskās sacensības tūrisma, 20 metrus pāri Lielā Dubula ezera līmenim paceļas Madalānu pilskalns. Apmēram desmit kilometru rādusās ap to zināmi 30 arheoloģiskie pieminekļi, to starpā — desmit pilskalni. Šo pilskalnu no austrumiem aizsargā dzilais ezeriņš, bet no ziemeļiem — upīte, kas iztek no ezera un ietek netālo Eglis ezerā. Vēl divdesmitajos gados tā bijusi apmēram 20 m plata.

Madalānu sādžas puīši peldinājuši zirgus. Senās sādžas teritorijā atrodas kapu lauks. Vienpadsmit vasaras republikas. Jauno turistu stacijas arheologu pulcēns pilskalnā zinātnieku vadībā izdarīja izrakumus.

Senatnē pilskalns plakumā bijusi paliela, ap 2,5 m dziļa ieleļa, tajā, ko aizsargāja apkārt uzcelta balnu siena, dzīvoja atnācēji. No šī laika atrasti pavardi, daudz podu lauku, zveru un zivju kauli (visvairāk alna un līdakas), akmens cirvī, graudberzi, kaula rotadatas, adatas, tīklu un vīzu darināšanas daži smaili un citas lietas. Mūsu ēras I. gadsimtā pilskalnā palaikam dzīvojušas nelielas cilvēku grupas.

Uzplaukumu pilskalns piedzīvoja 12. un 13. gadsimtā, kad te apmetās latgaļu iedzīvotāji ar saviem padotiem. Atnācēji kaina noāzēs padarīja stāvākas un visapkārt tam izveidoja divas terases ar koka starp-

sienu, pie augšējās izraka lielu aizsarggrāvi. Gar pilskalnu malām izveidoja stiprākos nocietinājumus, liekot tiem pamatā koka kameras, pildītas ar māliem, akmeņiem, kokiem.

Trie reizes šie nocietinājumi deguši un atkal atjaunoti. Pirmās celtnes būvēja pie nocietinājumiem, vēlāk, iedzīvotājiem vairojoties, apbūvēja arī pilskalnu vidū. Atrastas gulkoku dūmīstabas ar krāsnīm un pavardiem, saimniecības ēkas un bedres, pagrabu, maltuve, krāsnis dzelzs iegūšanai (no vietējās purva rūdas), rotkala darbnīca, podnīka ceplis, iegūts ap 1300 senlietu: dzelzs vai tērauda šķēpu gali, šķilamdzelzi, naži, līeni, silmestī, kalti, sirpji, izkaps, makšķerāki, dažādi piekarini — amuleti, bronzas pakavskatas, aproces, gredzeni, šujamادات, svētku tēpu gredzņojumi — rinkiši un spirāles, kaula ķemmes, bērnu rotalu rūceni, vērpjamie skrīemeli no dažāda materiāla u. c. No Krievzemes

ievestas stikla krelles, sārta Volīnijas sifera skrīemeli, no Lietuvas ievestas (jau agrāk) sirpis ar uzrotētu galu, no Skandināvijas — sifēris galodām, Kapulaukā atrastas arī mauri gliemežnīcas, kuru dzimtene — Ceilonas salas.

Bronzu un sudrabu ievēda no dienvidiem, bet apstrādāja uz vietas. Par to liecina lejamveidnes, tīģelu gabalīti, māla kausiņi, kuros kausēja vasku, kā arī krāsainu metālu gabalīti. Ipaši būtu jāatzīmē dzelzs adatas ar lielu rinki galvā. Krievu arheologi tās uzskata par rakstāmrikiem (ar šo galu tāši iespējams vajadzīgo rakstu). Krāsnīs vairākkārt atrastas no māla veidotas cilvēku galvas. Laikam tās uzskatīja par mājas gariem, kas nesa svētību saimniekiem.

Kad cilvēku kļuva vēl vairāk, pilskalns dienvidu pakājē radās ciems, kurā tādi paši atradumi kā pilskalnā. Šo ciemu 1984. gadā atklāja jaunie arheologi. 1986. gada vasarā te atklāta ap 40 kvadrātmetru liela stabu konstrukcijā celta ēka ar krāsnī kaktā, ar sliekšņa un lievena paliķiem. Tuvumā atsegta ap 20 kvadrātmetru liela, malās nedaudz ledzilināta gulkoku celtnē ar pavardu kaktā. Ciems atradās 35 metru attālumā no tagad aizaugušā ezera līča.

Aiz ciema uzkalnā launie arheologi atklāja Madalānu otro kapulauku, kurā atsedza divpadsmit kapus.

(Nobeigums nākamajā numurā.)

L A S Ī T Ā J !
Drīz vasara ar steigu un nevaļu būs prom, Tev vairāk laika atliks avižu lasīšanai. Neaizmirsti, ka ir arī " Jaunais Ceļš ". Preiļu rajonā vislabāk to pasūtīt piegādei mājās.

JUBILEJAS AUGUSTĀ:

- 85 GADI** — Apolonijai Bartkevičai — 15.
 - 80 GADI** — Antonam Pauniņam — 12.
 - 70 GADI** — Ulijai Fjodorovai — 30.
 - 65 GADI** — Natalijai Danilovai — 3.
 - 60 GADI** — Valērijai Babrei — 26.
 - 55 GADI** — Alimpijai Zamisļajevai — 1.
 - 50 GADI** — Marijai Cakulei — 15.
 - 50 GADI** — Lūcijai Radzivilovičai — 14.
- APSVEICAM!**

Uzmanīgi ar uguni

Ja līst, tad par ugunsbīstamību var nerāzēties? Nē, tā nav. Nomoda jābūt vienmēr! Sogad tik grūti sarūpēts siens, un tā nav pārlieku daudz — tāpēc ar divkāršu vērību jāraugās, lai negadītos nelaime. Ne viegli nāk arī maizgraudiem palielināts mitrums, tie vairāk jāžāvē, tāpēc arī te rūpīgi jāpiešķata uguns. Par ugunsdrošības stingru nodrošināšanu jārūpējas arī visur citur!

Redaktors A. RANCANS

IPAZIŅOTIBA
Izsakām dziļu līdzjūtību ASTRATA KUZŅECOVA radiem un tuviniekiem sakarā ar viņa nāvi. Agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs